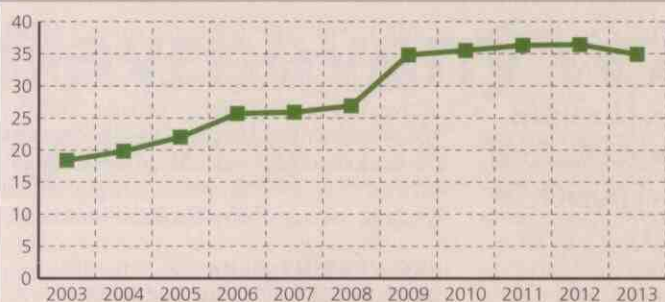

Úvěry obcí bez Prahy, Brna, Ostravy a Plzně

(v mld. Kč)

ZDROJ: MF ČR, WWW.CITYFINANCE.CZ

Vývoj provozního salda obcí na běžných příjmech

(v %)

ZDROJ: MF ČR, WWW.CITYFINANCE.CZ

Návrh regulace zadlužení obcí je scestný a nikomu neprospěje

Nápad regulovat zadluženost veřejnoprávní korporace není sám o sobě špatný. Jenže současné představy o její realizaci míří naprosto mimo realitu praxe. Jsou natolik scestně navrženy, že v případě svého uplatnění by se nejenže zcela minuly zamýšleným účinkem, ale navíc by české ekonomice ještě uškodily.

Údajně se plánuje, že obce by se nesměly zadlužit více než do výše 60 % svých příjmů. Jinak by na ně dopadly sankce ze strany státu. To je první úlet. Známe totiž obce, které mají velké příjmy – a přesto nejsou schopné zaplatit ani útratu v hospodě. Nemluvě o tom, že když je někdo příjemcem dotací, mohl by se díky tomu snáze více zadlužit, protože by dotací získal vyšší příjmy. Na druhou stranu, ukažte mně banku, která předluženým obcím ochotně dál půjčuje a ani nevyžaduje mnoho podkladů a regulace v průběhu řízení splátek dluhu.

MLUVME O HOLÝCH FAKTECH – A NE O ZBOŽNÝCH PRÁNÍCH

Vyjdeme-li ze strohých ekonomických faktů, musíme důrazně odmítnout návrh regulace zadluženosti obcí v podobě, v jaké je předkládán.

Předně: Dluh obcí v roce 2013 představoval celkem 92 mld. Kč, z toho 49 mld. Kč činil dluh Prahy, Brna, Ostravy a Plzně dohromady, přičemž úvěry obcí bez těchto čtyř největších měst byly na naprosto stejné úrovni jako v roce 2009. Úvěry obcí bez Prahy, Brna, Ostravy a Plzně totiž v roce 2009 dosahovaly celkové výše 34,8 mld. Kč a v roce 2013 pak celkem 34,9 mld. Kč.

Dále: Provozní saldo obcí se zlepšilo a v roce 2013 činilo celkem 54,4 mld. Kč, což představovalo 24 % běžných příjmů. Jinak řečeno, obce v České republice jsou natolik finančně zdravé, že jsou schopné dluh do dvou let sumárně splatit.

Konečně: Dluh státu naopak šplhá ke dvěma bilionům korun (2000 mld. Kč), za-

tímco dluh obcí je dvacetkrát nižší. To stát je – na rozdíl od obcí – předlužený, protože nemá potřebné finance na svůj provoz, nemluvě o dostatku peněz na údržbu svého majetku! Jednoduše řečeno: Předlužený bankrotář (stát) vymyslí morální regulace dluhu na někoho (obce), kdo to nemá zapotřebí.

Uzavřu konečně tím, že vázat regulaci zadluženosti na výši příjmů je fantasmagorie mimo finanční realitu. Proč? Protože výše příjmů nikterak (opravdu, ale opravdu nijak) nesouvisí se schopností splácet dluh. Stát má vlastní příjmy ve výši bezmála 1 bil. Kč a není schopen za rok splatit ani 1 Kč svého dluhu z vlastních příjmů bez prodeje majetku a vyvádění zisků ze státních oligopolů.

Avšak ani kdyby měl ministr financí kouzelnou hůlku, ve stávajícím volebním období tuto situaci nezmění. Takže splácení dluhů vláda nechává (jak »půvabné«) na další volební období (na »další vládu«). Naproti tomu obce jsou schopné ze svých běžných příjmů ve výši 227 mld. Kč umořit 54 mld. Kč svého dluhu ročně.

»DLUHY« OBČÍ BÝVAJÍ VZPRUHOU PRO EKONOMICKÝ ROZVOJ REGIONŮ

Nemluvil jsem ještě o tom, že dluhy obcí v praxi často vytváří Evropská unie a stát tím, že nutí i malé obce ke spoluúčasti na budování obrovských projektů kanalizací, čistíren odpadních vod apod.

Zrovna nedávno jsem řešil obec, která si musela vzít úvěr na 15 let, aby mohla vybudovat kanalizaci a mohla k obdržené dotaci zajistit svou finanční spoluúčast. Obec ten-

to svůj úvěr bez problémů splácí, ovšem její dluh je takto pětikrát vyšší, než kolik činí její celkové roční příjmy. Přesto je obec schopna 30 % z vlastních příjmů ušetřit a dát je na splátku dluhu. Kdyby zodpovědné chování této obce měl důsledně kopírovat stát, musel by ročně ušetřit 300 mld. Kč. Místo toho, jak známo, vytváří deficit 100 mld. Kč ročně...

Nebýt dluhů obcí, nebyly by mj. kanalizace, čistírny, nepřicházely by dotace z Evropské unie a výrazně by se zpřízřivil ekonomický rozvoj regionů. Pokud by tedy ministru financí přece jen patřila kouzelná hůlka, raději by měl zajistit, aby se od stolu nenavrhovaly výše uvedené nesmysly, a spíše hledat, jak vrátit jednoduchost a logiku do rozpočtového určení daní (RUD), které se pomalu stává nepřehledným pas-kvilem.

FINANČNÍ ÚSTAVA BY PŘEDEVŠÍM MĚLA BÝT BIČEM NA STÁT

Stát by měl obce motivovat k úsporám na provozu a k tomu, aby nestavěly obludnosti typu »gigaaquacenter«, »gigakulturních domů«, »gigasportovních hal«. Hlavně by měly zmizet nesmysly typu participativního sestavování rozpočtů, kdy si veřejnost říká, co by si přála. Zpravidla totiž prosazují svá přání hlavně ti, kdo nejvíce křičí a umně manipulují ostatní občany, aniž by však významnějším dílem svých daní sami zvyšovali příjmy státu a obce. Ale naopak by se mohla zavést daňová asignace. Totiž aby ti, kteří daně platí, určovali, co se bude realizovat, čímž by se kupříkladu mohl výrazněji podpořit rozvoj ekonomiky regionů.

Rozumné by bylo například vázat výši dluhu na provozní saldo, z něhož se úmor dluhů skutečně realizuje. Když finanční ústava, tak ať je bičem především na stát, protože zejména ten má problémy se stavem a vývojem svých financí, a ohrožuje tím finance domácností i obcí.

LUDEK TESAR

www.cityfinance.cz